

رئیس جمهوری:

معلوم نیست برخی دماسنج انقلاب و تقوا را از کجا آورده‌اند؟

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری روز گذشته در جلسه هیئت دولت با تأکید و توصیه به کاستن از فاصله‌های جناحی در این شرایط سخت کشور گفت: «شاید نتوان رقابت را هیچ وقت حذف کرد؛ اما می‌توانیم آن را کم کنیم. شرایط کنونی، شرایطی نیست...

صفحه ۲

پنجشنبه ۱۳ دی ۱۳۹۷ • ۲۶ ربیع‌الثانی ۱۴۴۰ • ۳ ژانویه ۲۰۱۹

تیترا

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی از چگونگی انتخاب دبیر جدید خبر داد

جزئیات توییت ضرغامی

رئیس‌جمهور سید سیدرضا عاملی را به‌عنوان دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی منصوب کرد

صفحه ۲

بدهکاران ۹۹ هزار میلیاردی بانک مرکزی

صفحه ۴

بررسی اعتراضات دی ۹۶ در گفت‌وگو با محمد فاضلی

ظرفیت تولید نارضایتی زیاد است

صفحه ۳

سردرگمی‌های عجیب فدراسیون فوتبال

کت‌وشلوار، کروکودیل کشتی لاکچری

صفحه ۱۴

تحصن یک نفره

صفحه ۱۵

خاطرات کربلای چهار و کربلای پنج مهدی حیوانی

صفحه آخر

حرف اول

پیشگیری از کوچک‌شدن سفره مردم

مهدی تقوی • اقتصاددان

در سال ۹۸ با توجه به احتمال افزایش فشار ترامپ بر ایران و پایان معافیت واردکنندگان نفت، اهمیت سیاست‌گذاری درست برای جلوگیری از نوسانات ارزی دوچندان است. مشخص نیست اتحادیه اروپا برای سیستم جایگزین سوئیفت، به چه نتیجه‌ای برسد و شرایط چین و روسیه با توجه به فشار آمریکا برای همکاری نکردن با ایران، نامشخص و غیرقابل‌اتکاست. این کشورها به‌تدریج بیشتر تحت تأثیر تحریم قرار می‌گیرند و محتمل است که موانع جدی‌تری برای اقتصاد ایران ایجاد شود. دولت حتماً و با تجربه‌گرفتن از شرایط امسال در تخصیص ارز، باید بتواند مواد اولیه موردنیاز تولید را با وجود تحریم بانکی و دشواری نقل و انتقال مالی، تأمین کند تا تأثیر تحریم‌ها بر اقتصاد داخلی کاهش یابد. درپیش‌گرفتن سیاست‌های ضدتورمی برای کاهش نایافتن بیش‌ازپیش قدرت خرید مردم، کاهش مدیریت واردات کالاهای لوکس و تخصیص کاملاً هوشمند درآمدهای نفتی در سایه انضباط مالی و بستن واقعی مجرای فساد، تنها راه باقی‌مانده در این شرایط است. وضعیت تحریم‌ها بر اقتصاد دو بعد داخلی و خارجی دارد. من حتماً معتقد به اثرگذاری غیرواقعی مسائل خارجی نیستم و به‌طور طبیعی، اقدامات اصلاحی واقعی در اقتصاد ایران، فضا را از امروز بهتر خواهد کرد اما مسائل خارجی نباید از ذهن تصمیم‌سازان دور بماند. با توجه به وضعیت صادرات نفت، مبيعات و محصولات پتروشیمی، کاهش درآمدهای ارزی اجتناب‌ناپذیر است و در این شرایط، اهمیت مدیریت تقاضای ارز و شناسایی تقاضاهای کاذب، امری حیاتی است. اگر بانک مرکزی و دولت، تخصیص ارز را مدیریت کنند، حتی اگر بخشی از صادرات نفت کاهش یابد، باز هم قیمت ارز می‌تواند در محدوده امروز و حتی به‌میزانی کمتر از آن باقی بماند. دولت بارها اعلام کرده بخش اصلی واردات کالاهای اساسی با ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی انجام می‌شود؛ بنابراین بازار این کالاها نباید نوسان قیمتی داشته باشد و این مسئله، نظارت بر بازارها را مهم‌تر خواهد کرد. ارز تولید براساس اعتبارات اسنادی تأمین می‌شود به همین دلیل اداره بازرسی و نظارت بانک مرکزی و سایر نهادهای ذی‌ربط باید بر قیمت نهایی کالاهایی که با این ارزها تولید شده‌اند، نظارت داشته باشد. به نظر می‌رسد با توجه به وجود سامانه دریافت ارز، واردکنندگان کالا یا مواد اولیه که ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی دریافت کرده اما به اشکال مختلف، مرتکب تخلف یا فساد شده‌اند، حتماً قابل شناسایی هستند.

ادامه در صفحه ۴

عضو شورای شهر تهران در گفت‌وگو با «شرق» مطرح کرد

حیات خلوت ۱۳ هزارمیلیاردی شهرداری

صفحه ۱۳

کنایه‌های نوبخت به قاضی‌زاده‌هاشمی

روبان‌ها را با کدام بودجه پاره می‌کردید؟

• واعظی: روحانی در پذیرفتن استعفای وزیر بهداشت مقاومت کرده است

• نوبخت: من هم می‌توانم در جمع بازنشستگان اشکم را پاک کنم

• کارشناسان خروج قاضی‌زاده‌هاشمی را از دولت رمزگشایی می‌کنند

صفحه‌های ۲ و ۴

طرح هنری انصاری شرق

یادداشت

آسیب‌های اجتماعی و بودجه ۹۸

سیدحسین موسوی‌چلک رئیس انجمن مددکاران اجتماعی ایران

آسیب‌های اجتماعی، در همه زمینه‌ها از جمله بودجه‌ریزی به این مسئله توجه و اهتمام بیشتر داشته باشند؛ به همین دلیل یکی از موضوعاتی که در چند سال اخیر بیش از گذشته به آن توجه و پرداخته شده، «آسیب‌های اجتماعی» است. این توجه از عرصه سیاست‌گذاری اجتماعی تا نظام بودجه‌ریزی را دربر می‌گیرد. در عرصه سیاست‌گذاری اجتماعی می‌توان به‌طور مشخص به قانون برنامه ششم توسعه اشاره کرد که با توجه به حساسیت ایجادشده در این زمینه ازسوی مقام معظم رهبری، بیش از برنامه پنجم به آن توجه شده است؛ به تبع این توجه در عرصه سیاست‌گذاری اجتماعی، شاهد رشد بودجه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی در قوانین بودجه دو سال اخیر نیز بوده‌ایم که این توجه و افزایش در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ هم مشهود است. باوجوداین، نباید به این افزایش قانع بود، چراکه تنوع و تعدد آسیب‌های اجتماعی در کشور به‌گونه‌ای است که نیازمند توجه بیشتر از نظر منابع مالی هستیم تا زمینه برای ارتقای شاخص‌های سلامت اجتماعی بیش از پیش فراهم شود و مردم «به‌زیست‌ن اجتماعی» را تجربه کنند. البته این موضوع را نباید از نظر دور داشته باشیم که شرایط کشور از نظر پولی با توجه به تحریم‌ها و... برنامه‌های اجرایی در کشور، غالب‌بودن رویکردهای غیراجتماعی درمقایسه با آسیب‌های اجتماعی، نداشتن توجه کافی به مسائل اجتماعی در کنار مسائل اقتصادی، سیاسی و... اشاره کرد. همه این شرایط و شرایط دیگر ایجاب می‌کند که برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کشور، به‌منظور کنترل و کاهش

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

آمریکا؛ خروج از سوریه، بقا در عراق؟

فیسال‌الدین سموری رئیس انجمن روابط بین‌الملل

سوریه، بحران در سوریه به‌مراتب پیچیده‌تر و امکان صلح دشوارتر شده است. ترکیه از حمله به سوریه برای نابودی جنگجویان کرد سخن می‌گوید. ارتش سوریه در حال آماده‌سازی برای حرکت به سمت پایگاه نیروهای آمریکایی در شمال غربی سوریه برای برگردن خلا حضور نیروهای آمریکایی است. اسرائیل به بمباران مواضع نیروهای شیعی و حامی ایران در سوریه دست می‌زند. روسیه هم‌ای نبردی بزرگ برای پاک‌سازی کامل سوریه از حضور نیروهای مبارزه‌جوی مخالف است. دقیقاً متعاقب آموزه‌های امنیتی خاورمیانه زمانی بیشتر می‌شود که در آمریکا فردی بر صندلی اتاق بیضی‌شکل کاخ سفید تکیه زده که پیش‌بینی‌ناپذیر است و تصمیمات خارج از قاعده می‌گیرد و همین امر هراس را نسبت به جنگ‌آفرینی‌های جدید در منطقه ژئواستراتژیک خاورمیانه برانگیخته است. ترامپ از یک‌طرف بر استراتژی خروج از سوریه تأکید دارد و اینکه دو هزار سرباز حاضر آمریکایی در سوریه باید خاک این کشور را به دلیل اتمام مأموریت مبارزه با داعش ترک گویند و از سوی دیگر، سر از پایگاه مهم هوایی عین‌الاسد در استان الانبار در می‌آورد. این رفتارها منطقه را از تصمیمات گاه و بی‌گاه ترامپ مضطرب کرده که واقعا رئیس افراط‌گرایی آمریکا چه اندیشه‌ای را در سر می‌پروراند. ترامپ هم‌اکنون در طیف متنوعی از موضوعات داخلی و بین‌المللی با هم‌جزیی‌ها و اعضای کنگره درگیر است. پدیده روس‌گیت، قتل شاینه برانگیز خاشقچی، دیوار مرزی مکزیک، طرح درمانی اوباماگر و از این دست موضوعات محل مناقشه ترامپ با طیف اکثریت اعضای کنگره و سران بزرگ جمهوری‌خواهان است. سقراط، فیلسوف بزرگ یونانی، معتقد است که دیکتاتورها برای ایجاد وحدت درونی و منجرکردن اذهان مردم و سیاست‌مداران مخالف از مشکلات داخلی، دست به ماجراجویی در عرصه‌های بین‌المللی می‌زنند. تبلور عینی این‌تئوری امروز در رفتار و سکنات ترامپ متجلی است. رئیس‌جمهوری آمریکا دائم به دنبال تنش‌آفرینی و درگیری با قدرتهای جهانی از اتحادیه اروپا گرفته تا چین، روسیه و ایران است. دنیای امروز از عصر باستان سقراط متفاوت است. ماهیت جنگ و ماجراجویی متحول شده و امروز این امر را در رقابت‌های اقتصادی و مسئله تعرفه‌ها شاهد هستیم. اما در خاورمیانه وضعیت رقابت‌ها بیشتر بعد نظامی دارد. عرصه کنشگری ترامپ در این منطقه از نوع نظامی است و به دنبال استفاده از این کارت است. خروج از سوریه و بقا در عراق، ترکیبی متناقض و درعین‌حال خطرناک برای منطقه است. دقیقاً از روز اعلام خروج آمریکا از

ادامه در صفحه ۴

واکنش علی مطهری به اظهارات باهنر درباره حصر

یک گام روبه جلو است

گروه سیاست: محمدرضا باهنر درباره مسئله رفع حصر به «خبرآنلاین» گفته بود سال گذشته موضوع حصر تا مرز برداشتن کامل محدودیت‌ها پیش رفت اما برخی پوست خریزه زیر پای آقای کروبی انداختند و او بیانه‌ای صادر کرد که این بیانه منجر شد...

صفحه ۲

سال شانزدهم • شماره ۳۳۳ • ۱۶ صفحه • ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

مخاطره اخلاقی

غلامرضا نظر بلند • اقتصاددانان

وقتی که نگارنده و دکتر حسین عبده‌تبریزی در حال تهیه کتاب فرهنگ اصطلاحات مالی و سرمایه‌گذاری بودیم، ضمن سکه‌زدن «برابرنهاد»‌های جدید، برابرنهادهایی را که دیگران تا آن زمان گزینش کرده بودند هم مورد بازنگری قرار دادیم تا در صورت امکان برای بعضی از آنها معادل‌های بهتری بیابیم. یکی از این معادل‌ها، «مخاطره اخلاقی» بود که برگردان moral hazard بود. هرچند تلاش برای یافتن معادل بهتری برای آن بی‌نتیجه ماند اما از سوی دیگر، همین تلاش بود که ما را به‌واسطه فهم عمق بار معنایی کلیدواژه مزبور به این نتیجه رساند که مخاطره اخلاقی، ناهنجاری‌ای است که بسیاری از رویدادهای اقتصادی و اجتماعی جوامع بشری به‌ویژه جامعه ما، ریشه در آن دارند. به گمان نگارنده رویدادهای تلخ و ناگوار اخیر کشور هم از این قاعده مستثنا نیستند. واژه مخاطره اخلاقی که برای نخستین‌بار از صنعت بیمه برخاست و وارد ادبیات تخصصی اقتصادی شد، به‌معنای «گرایش شخص بیمه‌شده به ریسک‌پذیری بیشتر بعد از بیمه‌شدن» است. برای مثال اگر کسی که اتومبیل خود را در برابر سرقت بیمه کرده است، با این ذهنیت که در صورت وقوع اتفاقی ازاین‌دست (سرقت)، دیگر نه او بلکه شرکت بیمه خسارت می‌بیند، از تجهیزات ضدسرقت استفاده نکند، دچار مخاطره اخلاقی شده است. یعنی مخاطره اخلاقی به‌معنای شانه خالی‌کردن یک طرف معادله (بیمه‌شده در همین مثال) از زیر بار مسئولیت ذاتی خود و انداختن آن به‌گرد دیگری (در اینجا بیمه‌گر) است. چنین رفتاری از آن جهت غیراخلاقی است که بیمه‌شده بعد از آنکه بیمه می‌شود، دست به اقداماتی سلبی یا ایجابی (فعل یا ترک فعل، به قول حقوق دانان) می‌زند که به طرف دیگر (بیمه‌گر) صدمه وارد می‌کند. اقتصاددان شهیر، پال کرومکن شاید بهترین و درعین‌حال ساده‌ترین تعریف را از مخاطره اخلاقی کرده است: «وضعیتی که یک شخص تصمیم می‌گیرد چقدر ریسک کند، درحالی‌که شخص دیگری باید عواقب احیاناً ناگوار آن را متحمل بشود». «مسئولیت‌گریزی» را که ویژگی عمده مخاطره اخلاقی است، می‌توان به‌وضوح در رویدادهای ترازیک اجتماعی و سیاسی اخیر ایران مشاهده کرد. پدیده افسارگسیخته موسسات اعتباری، مضدات بازار مخاطره اخلاقی است. این مؤسسات که به دلایل روشن در برهه‌ای از زمان چون قارچ رویدند، تا نتوانستند ریسک کردند و هزینه آن را به عهده سپرده‌گذاران گذاشتند. سپرده‌گذاران هم متقابلاً از مسئولیت‌گریزی فرافکنانه دریغ نکردند، چراکه با مطالبه و دریافت سودهای نامتعارف، مؤسسات سپرده‌پذیر را در معرض ریسک نکل قرار دادند و آنها را به ورطه ورشکستگی کشاندند. اما این پایان داستان نبود؛ زیرا با وجود تضاد منافع بین مؤسسات اعتباری و سپرده‌گذاران، آنها در گذاشتن هزینه مخاطره اخلاقی مشترکشان به حساب ضربه‌گیر بعدی، افسارگشای مساعی داشتند. این «ضربه‌گیر بعدی» کسی نبود جز توده‌های مردم ازجمله پایین‌ترین دهک‌های درآمدی که بامی‌کوتاه‌تر از بام آنها نبود و همین کافی بود که در مقام آخرین سوپاپ اطمینان، صورت‌حساب هزینه‌ها را پرداخت بکند. از این‌رو دولت محترم خود را مکلف دانست تا با پرداخت صورت‌حساب ۳۰ هزار میلیاردتومانی آن مؤسسات و آن کلان‌سپرده‌گذاران از جیب بیت‌المال، عجانا به این غائله اقتصادی-اجتماعی فیصله بدهد؛ غافل از آنکه عواقب شوم آن تا آینده دور بر کرده اقتصاد مظلوم کشور سنگینی می‌کند و مخاطره اخلاقی دیگری از خود به جای می‌گذارد.

ادامه در صفحه ۴

گفتم که چرا رفتی و تدبیر تو این بود

گفتا چه توان کرد که تقدیر همین بود

گفتم که نه وقت سرفت بود چنین زود

گفتا که نگو مصلحت دوست در این بود

خانواده محترم فلاح

مرگ پایان زندگی نیست. آغازی است بر پرواز مرغ جان

بر گستره آسمان حق و رجعتی به محضر حضرت دوست؛

به ویژه مرگ آنان که در دوران کوتاه عمر قدم‌های بلندی

برداشته‌اند و اثر ماندگاری از نیکی به جا گذاشتند.

روح فرشاد عزیز شاد و یادش گرامی باد

خانواده ابری

دعوت به همکاری

از علاقه‌مندان جهت دریافت

نمایندگی روزنامه شرق در استان‌های

فاقد نمایندگی دعوت به همکاری

می‌شود. از واجدین شرایط درخواست

می‌شود با شماره تلفن

۰۹۱۵۱۴۳۰۱۹۵

مدیر امور استان‌ها تماس بگیرند.